

Kaasava hariduse alane õpetajaharidus

1. etapi lõplik koondaruanne

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

KAASAVA HARIDUSE ALANE ÕPETAJAHARIDUS

1. etapi lõplik koondaruanne

TPL4I

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur (edaspidi: agentuur) on iseseisev ning sõltumatu organisatsioon. Agentuuri tegevust kaastahastavad selle liikmesriikide haridusministeeriumid ja Euroopa Komisjon Euroopa Liidu haridusprogrammi tegevustoetusega.

Kaastahastas Euroopa
Liidu programm
„Erasmus+”

Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest.

Selles dokumendis esitatud vaated ei kattu tingimata agentuuri, selle liikmesriikide ega Euroopa komisjoni ametlike vaadetega.

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2020

Toimetajad: Annet De Vroey, Simoni Symeonidou ja Amélie Lecheval

See väljaanne on avatud juurdepääsuga ressurss. See tähendab, et võite sellele juurde pääseda, seda kasutada ning levitada, viidates asjakohaselt Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuurile. Lisateavet leiate agentuuri avatud juurdepääsu poliitikast:

www.european-agency.org/open-access-policy.

Sellele väljaandele võite viidata järgmiselt: Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2020. *Kaasava hariduse alane õpetajaharidus: 1. etapi lõplik koondaruanne*. (Toim. A. De Vroey, S. Symeonidou ja A. Lecheval). Odense, Taani

See materjal on litsentsitud **Creative Commons** rahvusvahelise litsentsiga **Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0**. Te ei tohi seda väljaannet muuta ega tõlkida ilma agentuuri nõusolekuta.

Suurema juurdepääsetavuse huvides on see aruanne saadaval 25 keeles ja loetav elektroonilisel kujul agentuuri veebilehel: www.european-agency.org

See on ingliskeelse originaalteksti tõlge. Kui kahtlete tõlgitud teabe täpsuses, vaadake ingliskeelset originaalteksti.

ISBN: 978-87-7110-915-3 (elektrooniline)

Sekretariaat

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Taani
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsseli esindus

Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgia
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

Sisu

Sissejuhatus	5
Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate peamised osad	6
Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu riiklike/piirkondlike poliitikate suundumused ja põhiprobleemid	8
Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu roll kaasavates haridussüsteemides	10
Kaasava õpetaja pädevusmudel õpetaja professionaalse arengu järjepidevuse tagamiseks	11
Kokkuvõtvad märkused	12
Projekti väljundid	13
Kasutatud kirjandus	15

Sissejuhatus

Kuna õpilaste rühmad on mitmekesisemad kui kunagi varem, tunnustatakse üha rohkem õpetajate otsustavat rolli kaasamises ja vajadust neid kaasava hariduse valdkonnas koolitada. Õpetajad, teadlased ja poliitikakujundajad kohalikul, piirkondlikul, riiklikul, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil räägivad üha enam õpetaja professionaalse arengu (TPL, *teacher professional learning*) võimaluste järjepidevusest, valmistamaks kõiki õpetajaid ja teisi koolitõetajaid ette kõiki õppijaid kaasama.

Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikakujundus on kaasava hariduse jaoks oluline. Kaasav haridus tagab, et „igas vanuses õppuritele pakutakse kohalikus kogukonnas koos sõprade ja kaaslastega sisukaid ja kvaliteetseid haridusvõimalusi“ (Euroopa agentuur, 2015, lk 1). Kaasava hariduse õpetaja professionaalne areng kaasamise osas on kaasavate haridussüsteemide arendamise lahutamatu osa.

Projekt **Kaasava hariduse alane õpetajaharidus** (TPL4I) keskendub kõigile poliitikele, mis mõjutavad kaasava hariduse õpetaja professionaalset arengut. TPL4I 1. etapi eesmärk oli tuvastada hädavajalikud poliitika osad, mis tagaksid õpetajate ettevalmistuse kaasava hariduse valdkonnas igas karjääri etapis. 2. etapis keskendutakse teatud elemendile ja see ühendatakse teiste Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuuri (agentuuri) projektidega. Selles aruandes võetakse kokku TPL4I 1. etapi tulemused.

Esmalt tuuakse välja kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitika raamistiku osad. TPL4I meeskond arendas rahvusvaheliste poliitikate ja uurimuste **kirjanduse ülevaate** alusel (Euroopa agentuur, 2019a) välja **poliitikate enesekontrolli tööriista** (Euroopa agentuur, 2019b). Tööriista eesmärk on aidata poliitikakujundajatel jäädvustada ja hinnata kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu riiklikke/piirkondlikke poliitikaid kolmest järgmisest aspektist.

- Poliitika visioon ja peamised põhimõtted
- Eesmärgid ja toetamise jätkamine
- Suutlikkuse suurendamine, rahastamine ja seire

Teiseks kirjeldatakse selles aruandes 26 Euroopa riigi poliitikast leitud põhiprobleeme. Need leiud (Euroopa agentuur, 2020b) tõstavad esile peamised väljakutsed, millega seisavad silmitsi kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikakujundajad ja pakkujad.

Kolmandaks seob aruanne leiud agentuuri varasema tööga, luues laiahaardelise süsteemse lähenemise.

Lõpuks pakutakse selles välja *Kaasava õpetaja pädevusmudeli* laiem kasutusvaldkond (Euroopa agentuur, 2012). TPL4I 2. etapis uuritakse seda lähemalt.

Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate peamised osad

---

Uurimistööd ja rahvusvahelised ning Euroopa tasandi poliitikadokumendid toovad välja õpetaja professionaalse arengu valdkonna poliitikate põhiküsimused, mis soodustavad võrdsust ja kaasatust (Euroopa agentuur, 2019a). Eriti vajalik on tegeleda **kõigi õpetajate** kaasava hariduse praktikatega seotud muredega.

Õpetaja professionaalse arengu järjepidevus varieerub esmasest õpetajakoolitusest tööleasumiseni, pidevast professionaalsest arengust õpetajaid koolitavate spetsialistide kutsealase õppimiseni. Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu järjepidevuse tagamises on oma osa spetsialistidel ja õpetajatega kaasavas haridussüsteemis töötavatel tugitöötajatel. Seetõttu peab poliitika tagama, et kogu personal, sealhulgas spetsialistid ja koolijuhid, tegeleks kogu karjääri vältel kaasava hariduse pädevuste arendamisega.

Samavõrra peab poliitika edendama mitmekesisuse sügavamalt mõistmist, rõhutades õpetaja professionaalses arengus **võrdõiguslikkust ja kaasamist**. Koostööline praktika on ülioluline arendamiseks erinevaid kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu viise ja pakkumaks kogu personalile kaasava hariduse teemalise eneseanalüüsi ning kutsealase õppimise võimalusi.

Nende leidude põhjal näib, et TPL4I poliitika enesekontrolli tööriist on laiahaardeline ressurss, mida kasutada kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengus poliitikate eneseanalüüsi ja arenemise jaoks. Selles sätestatakse järgmised põhivaldkonnad ja peamised poliitikate osad.

Visioon ja põhimõtted:

- **õpetaja professionaalse arengu võrdõiguslikkuse ja kaasamise poliitika selge visioon**, tagamaks kõigile õpetajatele kogu karjääri vältel kaasava hariduse põhimõtteid käsitlevate erialaste koolituste võimalus, nende pedagoogiline vastutus kõigi õppijate ees, nende panus kaasavasse haridusse ning koostöö selle nimel;
- **õpetaja professionaalse arengu kaasamise poliitikate juhtpõhimõtted**, tagamaks, et õpetajate erialane koolitamine oleks kaasava hariduse eeltingimuseks ja sisaldaks kaasava hariduse põhimõtteid ja tavasid õpetajate esmakoolituses, aga ka alustavate, kogenud ning spetsialistidest õpetajate ja õpetajaid koolitavate spetsialistide hariduses.

Eesmärgid ja toetamise jätkamine:

- **õpetaja professionaalse arengu kaasamise poliitikate eesmärgid** käsitlevad küsimusi, mis panustavad kaasava hariduse mõistmisse ja rakendamisesse: kvalifikatsioonid, pädevusvaldkonnad, kaasamispedagoogikad, kaasamisest rääkimine ja õpetaja-koolituse vastavusseviimine kaasava haridussüsteemi riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi poliitikate eesmärgite ja süsteeminõuetega;

- **kõigi õpetajate toetamise jätkamine**, pakkudes mitmekesiseid kutsealase õppimise võimalusi kaasava hariduse jaoks kõigil tasanditel, kus õpetajad töötavad, sh juhtimispädevuse ja koolide ning kõrgharidusasutuste toetamine strateegiliste plaanide arendamisel ja koostöös kaasava hariduse õpetaja professionaalse arenguga.

Suutlikkuse suurendamine, rahastamine ja jälgimine:

- **suutlikkuse suurendamise** strateegiad, mehhanismid, suunised, pädevused ja ajendid kõigile õpetajatele: strateegiad koolide või kõrgharidusasutuste toetamiseks, et luua tugevaid juhtimismeeskondi, arendada spetsialistidest õpetajate rolli ressursina tavakoolide jaoks või edendada kaasava hariduse pedagoogikat või kvaliteedi hindamise suuniseid, et plaanida kaasava hariduse õpetaja professionaalset arengut;
- **asjakohased ja kulutõhusad rahastamismehhanismid**: rahalised ajendid, paindlikud rahastamismehhanismid ja süsteemne kuluandmete kogumine;
- **kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu järelevalve ja rakendamine** laiahaardelise aruandlusraamistiku kaudu, juurdepääsu ebavõrdsustega tegelemise mehhanismid ja kontrolli omandi ning parandustoimingute toetamise mehhanismid (Euroopa agentuur, 2019b).

Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu riiklike/piirkondlike poliitikate suundumused ja põhiprobleemid

Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate kaardistamise tegevustes osales 26 riiki¹. Koostöös agentuuri esindajatega neist riikidest täitis TPL4I meeskond 26 riiklikku/piirkondlikku **poliitikate kaardistamise võrgustikku** (Euroopa agentuur, 2020a), kasutades poliitikate enesekontrolli tööriista (Euroopa agentuur, 2019b).

Võrgustikud illustreerivad kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu riiklike/piirkondlike poliitikaide. Täidetud võrgustike analüüs võimaldab poliitikakujundajatel ja teistel sidusrühmel teha kindlaks poliitikavaldkonnad, millega riigid rahvusvaheliste poliitikasoovituste ning tõendusmaterjali alusel tegelevad, ning valdkonnad, mida tulevaste poliitikate arendamisel arvesse võtta.

¹ Austria, Belgia (flaami kogukond), Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Šveits, Taani, Tšehhi, Ungari, Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa), Ühendkuningriik (Šotimaa) ja Ühendkuningriik (Wales).

Võrgustike analüüs tõi välja järgmised suundumused (Euroopa agentuur, 2020b).

Olemas on rahvusvahelised soovitusel laiahaardelise õpetajate kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate jaoks, need põhinevad võrdõiguslikkuse mõistel. Sellest hoolimata aga mõistetakse riiklikes/piirkondlikes poliitikates kaasamist kui vajadust eraldi poliitikate järele teatud õppijate rühmade, näiteks hariduslike erivajadustega õppijate jaoks. **Eraldi hariduspoliitika konkreetsete sihtrühmade jaoks viivad sageli eraldi või konkreetsete viisideni õpetaja professionaalse arengus.** Seetõttu on vaieldav, kuivõrd võrdõiguslikkuse põhimõte õpetaja professionaalse arengu viise toetab.

See, mil määral on kaasav haridus õpetaja professionaalse arengu poliitikate järjepidevuse osa, varieerub riigiti. Pealegi **on paljudes riikides lüngad õpetaja professionaalse arengu terviku etappide vahel**, eelkõige alustavate õpetajate tööleasumise ja õpetajaid koolitavate spetsialistide, sh koolijuhtide, professionaalse arengu vahel. Õpetajate esmase koolituse ja jätkuva erialase arengu poliitikate valik viitab sellele, et kaasav haridus on mõnikord õpetaja pideva professionaalse arengu poliitika osa. Sageli aga **hõlmavad õpetaja professionaalse arengu võimalused õppijaid, keda liigitatakse õppimise erivajadustega õppijateks, esitamata selget vaadet kaasamis-pädevustest.**

Õpetajate kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu rakendamine peegeldab **koostööstrateegiate ja suutlikkuse suurendamise lähenemiste laia valikut**. Need aga ei soosi alati koostööd kõigi õpetajate vahel või eri rollidega õpetajate vahel (nt klassijuhatajate ja aineõpetajate vahel). Üldise õpetaja professionaalse arengu rahastusmehhanismid katavad küll kaasamist, kuid kaasava hariduse õpetajakoolituse kulude andmed on puudulikud. Järelevalve oleneb kooli kvaliteedihindamise toimingutest. Erinevate sidusrühmade, näiteks ministeeriumite, kohalike ametiasutuste, ülikoolide ja muude asutuste või võrgustike vaheline koostöö kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate tugevdamises on puudulik.

Nende leidude valguses on **põhisovitusel poliitikakujundajatele** järgmised:

- **töötada välja poliitika visioon kogu karjääri kestva kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu jaoks**, kaasates kõiki õpetajaid, sh spetsialiste, kaasava hariduse õpetaja professionaalsesse arengusse ja võimaldades neil vastata kõigi õppijate vajadustele mitte vaid konkreetsete õppijate rühmade vajadustele;
- **vaadata üle kõigi õpetajate õpetaja professionaalse arengu poliitikate eesmärgid** ja eelkõige pakkuda suuniseid ning strateegiaid, mis võtavad arvesse kaasava hariduse jaoks vajalikke pädevusalasid;
- **rõhutada kõigi sidusrühmade koostööd**, kes on seotud kaasava hariduse õpetaja professionaalse arenguga.

Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu roll kaasavates haridussüsteemides

---

Leiud olid seotud ka agentuuri kaasavate haridussüsteemide ökosüsteemi mudeliga (Euroopa agentuur, 2017a; 2017b). Ökosüsteemi mudel seletab, kuidas eri tasandite kaasavate poliitikate ja tavade eri struktuurid, protsessid ja tulemused suhtlevad üksteisega ja mõjutavad õppijaid.

Spetsiaalset poliitikavaldkonda, mille eesmärk on toetada kaasavat haridust, näiteks kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengut, peetakse kaasavate haridussüsteemide arendamise osaks. Sel moel saab valdkonnas tuvastatud väljakutsed paigutada ökosüsteemi mudelisse. See võimaldab mõista, kuidas individuaalsed, kooli ja välised tegurid, näiteks kogukond ja riiklikud või piirkondlikud poliitikaraamistikud, mõjutavad õppija arengut haridussüsteemis.

Agentuur on kasutanud seda lähenemisviisi, et seletada poliitikate arengute mõju õppijate tulemustele mitmes projektis.

- **Kaasav alusharidus** (Euroopa agentuur, 2017a)
- **Kõikide õppurite saavutuste tõstmine kaasavas hariduses** (Euroopa agentuur, 2017b)
- **Kaasava koolijuhtimise toetamine** (Euroopa agentuur, 2019c)
- **Õppeedutuse ennetamine** (Euroopa agentuur, 2019d).

Kasutades seda lähenemisviisi kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikatega, toimuvad ökosüsteemis järgmised muutused.

Riiklikul/piirkondlikul tasandil peegeldab õpetaja professionaalse arengu poliitika olemasolevat hariduspoliitikat. Need edendavad konkreetsete õppijate rühmade õigusi, selle asemel et edendada võrdseid võimalusi kõigile õppijatele ja kaasava hariduse põhimõtteid. Õpetaja professionaalse arengu poliitikad peavad keskenduma õppijate vajaduste täitmisele. Lisaks peavad need poliitikad täitma lüngad õpetaja professionaalse arengu erinevate etappide vahel.

Kogukonna tasandil võimaldab koostöö koolipõhiste õpetajate ja õpetajate koolitajate vahel ülikoolides ja kolledžites laia valikut kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimalusi. Koostöö koolide ja kohalike võimude vahel peab olema ühtne poliitika visiooni, kooli strateegiliste plaanide ja õpetajate kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu vajadustega.

Kooli tasandil peavad poliitikad alustavate ja kogunud õpetajate ning eri kvalifikatsioonide ja rollidega muu personali jaoks toetama koostöölisi õpetaja professionaalse arengu võimalusi, sh õpetajate koolitajate jaoks, näiteks õpetajate ning koolijuhtide mentorluse näol.

Individaalsel tasandil vajavad õpetajad poliitikaid, mis pakuvad põhiväärtusi ja pädevusi, et täita kõigi õppijate vajadusi, tagades kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimaluste saadavuse ning võimaldades õpetajatel jälgida paindlikku ja kohandatavat kaasava hariduse õpetaja professionaalset arengut.

Kaasava õpetaja pädevusmudel õpetaja professionaalse arengu järjepidevuse tagamiseks

Ülaltoodud järeldused olid seotud projekti *Kaasava õpetaja pädevusmudel* (Euroopa agentuur, 2012) põhiväärtuste ja pädevustega. *Pädevusmudel* kujundati õpetajate esmakoolituse poliitikakujunduseks. TPL4I leiud rõhutavad koostöölise kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu vajadust õpetajate ja spetsialistide erialases järjepidevuses. Seetõttu näitavad need leiud *pädevusmudeli* rakendamise seoses järgmist.

- See võib hõlmata kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimalusi õpetajate karjäärade erinevates etappides ja ka õpetaja erialast kaugemal, sh spetsialistide ning õpetajate koolitajate kutsealases õppimises. Kõik õpetajad peavad olema ette valmistatud kaasava hariduse jaoks kogu kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu ja koostöölise õppimise kaudu, mitte pakkudes eri kutsealaseid õppimisvõimalusi, mis annavad eri erialaseid kvalifikatsioone.
- See peab teavitama poliitikate aruteludest, mis puudutavad kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimalusi toetavaid põhiväärtusi. Kõigil kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu etappidel peavad olema põhiväärtused, mis keskenduvad selgelt õppijate mitmekesisuse väärtustamisele, kõigi õppijate toetamisele, teistega koos töötamisele ja kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu tegevustest osavõtule. *Pädevusmudeli* põhiväärtuste ja pädevuste rakendamine kõigile kaasava hariduse õpetaja professionaalsele arengule aitaks riikidel täita suutlikkuse suurendamise poliitikate lünki.
- See peab teavitama poliitikate aruteludest, mis puudutavad kõigi kaasavates keskkondades töötavate eriala spetsialistide põhipädevusi. Kaasava hariduse jaoks vajalike haridusvõimaluste kvaliteet oleneb õpetajate teadmiste, suhtumiste ja oskuste kvaliteedist, mis arenevad astmeliselt nende karjääri jooksul. Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimaluste piisava järjepidevusega ei ole õpetajad varustatud, et luua ja pakkuda kvaliteetset haridust kõigile õppijatele.
- See oskab käivitada kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu rahastamismehhanisme (nt riikliku, piirkondliku ja kohaliku taseme rahastamine) ja järelevalvetoiminguid, et olla isikliku professionaalse arengu põhiväärtustega kooskõlas.

Need leiud õigustavad *pädevusmudeli* kasutamist kogu kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu vältel. Sellega tegeleb TPL4I 2. etapp.

Ennekõike peab kaasav haridus kõigi õppijateni jõudmiseks ja kvaliteetse hariduse tagamiseks kõigile hõlmama kõiki õpetajaid: praktikante, alustavaid õpetajaid, kogenud

õpetajaid, spetsialiseerunud õpetajaid ja muud tugipersonali ning õpetajate koolitajaid. *Pädevusmudeli* kasutamine pakub visiooni ja pädevusvaldkondi kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate edasiarendamiseks.

Kokkuvõtvad märkused

TPL4I projekt hõlmab põhiteemana poliitikakujundust, mida peetakse laialdaselt kaasava hariduse eeltingimuseks. Õpetajatel ja muul personalil, kes on kaasava hariduse tavadega seotud, aga ka kaasava hariduse arendamisega seotud sidusrühmadel süsteemi erinevatel tasanditel peab olema juurdepääs ühtsele ja järjepidevale kutsealase õppimise võimaluste valikule, et pakkuda koole kõigile.

Riikide enesekontrollide analüüsides kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate põhielementide kohta leiti järgmist.

- Kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate toetus ei jaotu karjäärimestva õppe vältel ühtlaselt kogu kaasavasse haridusse hõlmatud personali jaoks.
- Vaja on võrdõiguslikkuse jagatud visiooni, et toetada kaasava hariduse õpetaja professionaalset arengut ja täita lüngad mitmekesisuse küsimustes.
- Koostööl põhinevad lähenemisviisid kooli tasandil ja teiste tegutsejatega, näiteks kogukonna või riiklikul/piirkondlikul tasandil, näitavad erinevaid kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimalusi. Küll aga on vaja rohkem läbilõikelist ja karjäärimestvat koostööd.

Kõige olulisem on see, et **õpetajate kaasamise pädevusraamistikud on kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu poliitikate raamistiku võtmeelement**, et tugevdada õpetajate ja koolide kaasavale haridusele pühendumist ja enesetõhusust.

See lõplik leid kutsub üles innustama ja toetama poliitikakujundust kõigis riikides. Lähtudes kaasamise jagatud väärtuste ja pädevusalade tunnustamisest, võib *kaasava õpetaja pädevusmudel* (Euroopa agentuur, 2012) pakkuda pädevusraamistikku, mida on vaja laiema erialase publikuni jõudmiseks. Eesmärk on õpetajaid ja nende kolleege kaasava hariduse jaoks ette valmistada ning tagada nende pühendumus, et jätkata pidevat õppimist selles valdkonnas.

TPL4I 2. etapis uuritakse lähemalt *pädevusmudeli* kasutamist, et võtta arvesse kaasavat haridust ja võrdõiguslikkust hariduses kõigi kaasava hariduse õpetaja professionaalse arengu võimaluste lõikes. Sellisena ja rõhutades jätkusuutliku arengu eesmärki 4 (Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, 2015), innustatakse kaasava hariduse poliitikaid laiendama sõnumit „Kõik tähendab kõiki“ (UNESCO, 2020) sõnumiks „Kõik tähendab kõiki

tähendab kõik õpetajad“. See tuleb meelde neid pädevusvaldkondi, mida kõik eriala spetsialistid peavad tundma.

Projekti väljundid

TPL4I 1. etapi tegevuste tulemuseks olid **TPL4I kirjanduse ülevaade** (Euroopa agentuur, 2019a), **TPL4I poliitikate enesekontrolli tööriist** (Euroopa agentuur, 2019b), **TPL4I poliitika kaardistamise võrgud** (Euroopa agentuur, 2020a), **TPL4I Euroopa riigipoliitikate analüüs** (Euroopa agentuur, 2020b) **TPL4I metoodikaaruanne** (Euroopa agentuur, 2020c) ja see **TPL4I 1. etapi lõplik koondaruanne**.

Kõik väljundid on saadaval TPL4I-i projekti veebilehel:
www.european-agency.org/projects/TPL4I.

Kasutatud kirjandus

Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur, 2012. *Kaasava õpetaja pädevusmudel*. (Toim. A. Watkins). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/teacher-education-inclusion-profile-inclusive-teachers (vaadatud novembris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2015. *Agentuuri seisukohavõtt kaasava hariduse süsteemide suhtes*.

www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (vaadatud oktoobris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2017a. *Inclusive Early Childhood Education: New Insights and Tools – Contributions from a European Study [Kaasav alusharidus: Uued ülevaated ja vahendid – panused Euroopa uuringusse]*. (Toim. M. Kyriazopoulou, P. Bartolo, E. Björck-Åkesson, C. Giné ja F. Bellour). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-early-childhood-education-new-insights-and-tools-contributions (vaadatud augustis 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2017b. *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Kõikide õppurite saavutuste tõstmine: ressurs enesehindamise toetamiseks]*. (Toim. V. J. Donnelly ja A. Kefallinou). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review (vaadatud detsembris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2019a. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Literature Review [Kaasava hariduse alane õpetajaharidus: kirjanduse ülevaade]*. (Toim. A. De Vroey, S. Symeonidou ja A. Watkins). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-literature-review (vaadatud veebruaris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2019b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Policy Self-Review Tool [Kaasava hariduse alane õpetajaharidus: poliitika enesekontrolli tööriist]*. (Toim. S. Symeonidou ja A. De Vroey). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-policy-self-review-tool (vaadatud veebruaris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2019c. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe [Kaasav koolijuhtimine: Euroopa poliitikatega tutvumine]*. (Toim. E. Óskarsdóttir, V. Donnelly ja M. Turner-Cmuchal). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/inclusive-school-leadership-synthesis (vaadatud oktoobris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2019d. *Preventing School Failure: Examining the Potential of Inclusive Education Policies at System and Individual Levels* [Õppeedutuse ennetamine: kaasava hariduse poliitika võimaluste uurimine süsteemi ja indiviidi tasandil]. (Toim. A. Kefallinou). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/preventing-school-failure-synthesis-report (vaadatud oktoobris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2020a. *TPL4I policy mapping grids* [TPL4I poliitika kaardistamise võrgud]. Odense, Taani.

www.european-agency.org/projects/TPL4I/policy-mapping (vaadatud novembris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2020b. *Teacher Professional Learning for Inclusion: An Analysis of Country Policies in Europe* [Kaasava hariduse alane õpetajaharidus: Euroopa riigipoliitikate analüüs]. (Toim. S. Symeonidou, A. De Vroey ja A. Lecheval). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-synthesis (vaadatud detsembris 2020)

Euroopa Eriõppe ja Kaasava Hariduse Agentuur, 2020c. *Teacher Professional Learning for Inclusion: Methodology Report* [Kaasava hariduse alane õpetajaharidus: metoodikaaruanne]. (Toim. A. De Vroey ja S. Symeonidou). Odense, Taani.

www.european-agency.org/resources/publications/TPL4I-methodology (vaadatud detsembris 2020)

UNESCO, 2020. *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all* [Ülemaailma seirearuanne 2020: kaasamine ja haridus: kõik tähendab kõiki]. Pariis: UNESCO.

unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718/PDF/373718eng.pdf.multi (vaadatud detsembris 2020)

Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, 2015. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* [Muudame oma maailma: säästva arengu tegevuskava aastani 2030]. Peaassamblee poolt 25. septembril 2015 vastu võetud resolutsioon A/RES/70/1.

sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld (vaadatud detsembris 2020)

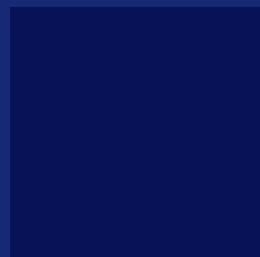

Sekretariat:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsseli esindus:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org